

Aktuelle offentlige dokumenter

Per Gunnar Disch

Førstelektor, Senter for omsorgsforskning, sør ved Universitetet i Sørøst-Norge

Per.G.Disch@usn.no

Tidsskrift for omsorgsforskning presenterer nye dokumenter fra offentlige myndigheter og andre sentrale institusjoner. Eksempler på dette er offentlige utredninger, meldinger til Stortinget, statlige rundskriv samt rapporter fra Helsedirektoratet, Helsetilsynet, Statistisk sentralbyrå og andre. Slike dokumenter gir kunnskap og føringer for planlegging, politisk styring og utøvelse av omsorgstjenestene. Målgruppen er ledere, mellomledere og utøvere i omsorgstjenestene samt andre interesserte.

Helse- og omsorgsdepartementet

Nytt kompetanseløft, K2025

Kompetanseløft 2025 er regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og etterfølger Kompetanseløft 2020.

Kompetanseløft 2025 tar utgangspunkt i et utfordringsbilde der helse- og omsorgstjenestene er preget av knapphet på helse- og sosialfaglig personell, mangel på kompetanse- og kunnskapsgrunnlag, for lite brukermedvirkning, tverrfaglighet, samarbeid og samhandling, svakheter i ledelsen og av planleggingen og organiseringen av tjenestene.

Målet med Kompetanseløft 2025 er å bidra til en faglig sterk tjeneste og sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Kompetanseløft 2025 samler mer enn 60 ulike tiltak – fra rekrutteringstiltak til kompetanseheving av ansatte, forskning og utvikling og består av fire strategiske områder med en rekke tiltak: rekruttere, beholde og utvikle personell, brukermedvirkning, tjenesteutvikling og tverrfaglig samarbeid, kommunal sektor som forskningsaktør, fagutviklings- og opplæringsarena samt ledelse, samhandling og planlegging.

Les mer:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d9861c8a33dc4b2291a8a41d1ecfdc78/sartrykk-kompetanseloft-2025-002.pdf>

og

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d9861c8a33dc4b2291a8a41d1ecfdc78/kompetanseloft-2025-foreslatte-bevilgninger-for-2021.pdf>

I forbindelse med lanseringen av Kompetanseløft 2025 ble det etablert et nytt samarbeidsforum med sentrale parter i arbeidslivet som skal følge opp Kompetanseløft 2025. Sammen skal de jobbe for mer heltid, oppgaveglidning og mindre vikarbruk som en del av oppfølgingen av Kompetanseløft 2025. Samarbeidsforumet vil i første omgang bestå av Delta, Fagforbundet, Sykepleierforbundet og KS i tillegg til regjeringen. Helse- og omsorgsdepartementet vil være sekretariat for møtene, og relevante departementer blir invitert inn.

Demensplan 2025

Demensplan 2025 er den tredje i rekken av demensplaner og bygger på erfaringene fra de to forrige planene. Demensplan 2025 har fire innsatsområder: 1) medbestemmelse og deltakelse, 2) forebygging og folkehelse, 3) gode og sammenhengende tjenester og 4) planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling.

Det overordnede målet med planen er å bidra til et mer demensvennlig samfunn. Et demensvennlig samfunn er et bedre samfunn for alle, et samfunn som bidrar til inkludering, likeverd og forståelse. Regjeringens mål med planen er å skape pasientens helse- og omsorgstjeneste. I arbeidet med planen har det vært dialog med fag-, bruker- og interesseorganisasjoner for både personer med demens og pårørende. De har bidratt med innspill og perspektiver til planen.

Demensplan 2025 har følgende mål:

- Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.
- Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfulle liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.
- Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.

Tidligere planer på feltet har i stor grad vært avgrenset til de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Strategiene og tiltakene i Demensplan 2025 skal bidra til å sette demensutfordringer på dagsordenen i kommunenes og helseforetakenes ordinære planarbeid. Målet er å sikre langsiktig og helhetlig planlegging av lokalsamfunn og omgivelser samt dimensjonering og kvalitetsutvikling av tjenester til et økende antall personer med demens samt deres pårørende. Det er fortsatt et behov for å utvikle gode og fleksible kommunale helse- og omsorgstjenester, men det er også behov for å inkludere spesialisthelsetjenesten og øvrige samfunnssektorer.

Les mer:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b3ab825ce67f4d73bd24010e1fc05260/demensplan-2025.pdf>

Vi – de pårørende. Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan

Strategien er utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kulturdepartementet. Strategien definerer og omfatter pårørende i vid forstand. Pårørende er nærstående – både familie og venner – i livet til mennesker som er syke, har funksjonsnedsettelse eller rusproblemer. Strategien omhandler først og fremst tilbud

og tiltak rettet mot de pårørende selv. Arbeid for å videreutvikle tjenester til brukere omtales kun der dette antas å ha særlig betydning for pårørende. Strategien har følgende hovedmål:

- Anerkjenne pårørende som en ressurs
- God og helhetlig ivaretagelse av alle pårørende slik at de kan leve gode egne liv og kombinere pårørenderollen med utdanning og arbeid
- Ingen barn skal måtte ta omsorgsansvar for familie eller andre

Pårørendestrategien fastsetter seks innsatsområder med tilhørende tiltak.

- Tidlig identifisering og ivaretagelse av pårørende
- Bedre informasjon, opplæring og veiledning
- Forutsigbare og koordinerte tjenester
- Tilstrekkelig støtte og avlastning for pårørende
- Familieorienterte tjenester
- Pårørendemedvirkning

Pårørendestrategien anbefaler også å implementere pårørenderarbeid i lokale omsorgsplaner.

Les mer:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-paroendestrategi-og-handlingsplan/id2790589/>

Finansdepartementet

Perspektivmeldingen, Meld. St. 14 (2020–2021)

Stortingsmeldingen beskriver sentrale utviklingstrekk i verden og vårt eget land som vil ha betydning for hvilke muligheter vi har, og hvilke utfordringer regjeringen mener vi må forberede oss på i årene framover på ulike samfunnssektorer – som også innbefatter velferd. Denne meldingen kan du se nærmere på her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20202021/id2834218/>

Helsedirektoratet

Statusrapport for Nasjonal helse- og sykehusplan

Rapporteringen for 2020 tar utgangspunkt i det arbeidet Helsedirektoratet gjør, både i oppdrag direkte gitt i tilknytning til planen og tilgrensende oppdrag som har betydning for oppnåelse av målene som er skissert i Nasjonal helse- og sykehusplan. Målet for rapporteringen er å vise hva som gjøres, hvordan ulike områder og virkemidler sees i sammenheng, hvilken effekt som ønskes av tiltakene, og etter hvert hvilken effekt som sees i tjenestene. Her er det spesielt interessant å se nærmere på rapporteringen om framdriften i etableringen av Helsefelleskapene.

Les mer:

[Helsedirektoratets rapportering på status og fremgang for Nasjonal helse- og sykehusplan for 2020.pdf](#)

Statistisk sentralbyrå

Levekårsundersøkelsen om helse 2019

Levekårsundersøkelsen om helse er en del av Statistisk sentralbyrås samlede levekårsundersøkelser. Statistisk sentralbyrå har lang tradisjon for å gjennomføre ulike levekårsundersøkelser. Levekårsundersøkelsen om helse har som mål å følge helsetilstanden til den norske befolkningen. Sentrale temaer er sykdommer, virkninger av sykdom, symptomer på helseproblemer, funksjonsevne, levevaner samt bruk av helsetjenester. Det er dermed et vidt helsebegrep som kartlegges. I tillegg kartlegges informasjon om husholdningen, arbeid, sosial kontakt og aktivitet for å se helsetilstanden opp mot andre viktige levekårsområder.

Statistikken gir oversikt over befolkningens fysiske og psykiske helse, symptomer, funksjonsevne, omsorgsbehov og bruk av helse- og omsorgstjenester fordelt på ulike kjennemerker som kjønn, alder, utdanning og bosted. Statistikken er basert på levekårsundersøkelsen om helse og representerer et tverrsnitt av befolkningen.

Les mer:

https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/_attachment/434918?_ts=1754fa05508

Koronarapport fra Senter for omsorgsforskning

Denne rapporten er skrevet på oppdrag fra den regjeringsoppnevnte koronakommisjonen. Den har sett på hvor forberedt sykehjemmene var på å håndtere en pandemi, hvor hardt de ble rammet, hvilke utfordringer pandemien medførte, og hvordan sykehjemmene i praksis håndterte disse.

Forskerne fra Senter for omsorgsforskning har dybdeintervjuet ansatte på fem ulike sykehjem rundt om i Norge samt analysert nasjonale registerdata om hvor hardt sykehjemmene som samlet sektor ble rammet. Forskergruppen kommer i rapporten med tydelige anbefalinger om hvordan sykehjemmene bør organiseres framover: flere heltidsansatte og flere tjenester på egen kjøp, som kjøkkendrift, og at renholdet blir en del av den integrerte sykehjemstjenesten. Dette ansees som viktige tiltak for å unngå smittespredning ved norske sykehjem i framtiden.

Les mer:

<http://www.omsorgsforskning.no/nyheter/koronarrapporten>